

חבר הכנסת יוראי להב הרצנו
M.K Yorai Lahav Hertzanu

23 באפריל 2026
ו' באייר תשפ"ו

לכבוד
מר מתניהו אנגלמן
מבקר המדינה

שלום רב,

הנדון: הסרה גורפת של כלל היתרי הפליטה מאתר המשרד להגנת הסביבה – בניגוד לחוק

לפני כ שלושה שבועות ביצע המשרד להגנת הסביבה מהלך חריג וחמור: **הסרה גורפת של כלל היתרי הפליטה מאתרו**, תוך הישענות על נימוק ביטחוני כוללני, עמום ולא מבוסס. מדובר בצעד קיצוני שנקט ללא תשתית עובדתית מספקת, ללא הנמקה משפטית ראויה, ותוך התעלמות בוטה מהוראות החוק.

המהלך סותר באופן ישיר את הוראות חוק אוויר נקי. סעיף 22(ז) לחוק מחייב פרסום היתרי הפליטה – חד וחלק. סעיף 21(ד)(1) מאפשר חריג נקודתי ומצומצם בלבד, בכפוף לאישור "גורם ביטחוני בכיר" כהגדרתו בחוק. אין בחוק כל עיגון להסרה גורפת של כלל ההיתרים, ולכן **למשרד כלל לא הייתה סמכות לבצע את המהלך מלכתחילה**. לא מדובר בשיקול דעת פגום – אלא בפעולה שנעשתה בהיעדר סמכות.

החומרה מתעצמת נוכח השתלשלות האירועים: לפי הפרסומים, היוזמה למהלך לא נולדה בעבודת מטה מקצועית, אלא בעקבות פנייה של התאחדות התעשיינים לרשות החירום הלאומית – גורם בעל אינטרס מובהק. לא זו בלבד שההחלטה התקבלה **על בסיס לחץ חיצוני**, אלא שעל פי הודעת היועצת המשפטית של המשרד, **עו"ד נטע דרורי, בדיון בכנסת, הגורם שפנה כלל אינו מוסמך לשמש כ"גורם ביטחוני בכיר" לפי החוק**. כלומר, לפנינו צבר חריגות בוטות מלשון החוק: גם הפעלת סמכות שלא קיימת, וגם הסתמכות על פנייה מגורם שאינו מוסמך כלל לפנות.

במצב דברים זה, אין מדובר עוד בפגם נקודתי אלא בהתנהלות בלתי חוקית מובהקת. העובדה שהיועצת המשפטית של המשרד – הגורם שאמון על שמירת שלטון החוק בתוך הרשות – נותנת יד להתנהלות כזו, ואף מגבה אותה, מהווה הפרה גלויה של הוראות החוק ופגיעה חמורה בעקרונות היסוד של המינהל התקין. זהו כשל עמוק שמערער את עצם יכולתו של המשרד לפעול במסגרת הדין.

חמור לא פחות: לפי הפרסומים, המסמכים עצמם כלל לא הוסרו – רק הקישורים אליהם. כלומר, המשרד לא רק שפעל בניגוד לחוק, אלא עשה זאת באופן רשלני וחסר תוחלת. הציבור נפגע – הגישה למידע חיוני נחסמה – בעוד שהמידע עצמו נותר נגיש לכל גורם שביקש לאתרו. זהו כשל כפול: גם פגיעה בשקיפות וגם כישלון בהשגת התכלית הביטחונית הנטענת.

חבר הכנסת יוראי להב הרצנו
M.K Yorai Lahav Hertzanu

מעבר לכך, המהלך בוצע בחשאי, מבלי שניתנה כל הודעה לציבור או לגורמים מקצועיים המסתמכים על המידע, ובהם איגודי ערים לאיכות הסביבה. גורמים אלה עודכנו בדיעבד באמצעות כלי התקשורת בלבד. מדובר בהתנהלות הפוגעת באופן ישיר בחובת השקיפות המוטלת על רשות מנהלית, סותרת את חובת הפרסום הקבועה בחוק, ופוגעת בהסתמכות לגיטימית של גורמי מקצוע האמונים על הגנת הסביבה ובריאות הציבור. הסתרה בפועל של שינוי מדיניות כה דרמטי אינה רק כשל מנהלי – אלא ביטוי נוסף להתנהלות הפועלת בניגוד לדין.

התמונה המצטברת חד-משמעית: חריג צר ומוגבל הפך למדיניות גורפת; הוראת חוק מפורשת נרמסה בפועל; ושיקולים זרים או לחצים חיצוניים חדרו, לכאורה, להליך קבלת ההחלטות. מדובר בהתנהלות שאינה רק בלתי סבירה – אלא בלתי חוקית בעליל.

נכון למועד משלוח מכתב זה, כלל היתרי הפליטה עדיין לא זמינים באתר המשרד כנדרש בחוק.

לאור האמור, אבקש כי תפתח בבדיקה דחופה, יסודית ובלתי תלויה של נסיבות קבלת ההחלטה, לרבות חוקיות ההחלטה והיעדר סמכות לביצועה, תקינות ההליך המנהלי שננקט, זהות הגורמים שהובילו את המהלך והשפעתם ואת אחריות הדרג המיניסטריאלי, ובפרט השרה להגנת הסביבה ומנכ"ל משרדה. כמו-כן אבקש לבחון האם מדובר בכשל מערכתי חמור המחייב נקיטת צעדים אופרטיביים והטלת הנחיות מחייבות, על מנת למנוע הישנות מקרים דומים בעתיד.

לא ניתן להשלים עם מצב שבו משרד ממשלתי פועל בניגוד מפורש לחוק, תוך ריקון חובות השקיפות מתוכן ופגיעה ישירה בזכות הציבור לדעת ובבריאותו.

מדובר בתקדים מסוכן המחייב התערבות מיידית.

בברכה,

חבר הכנסת יוראי להב הרצנו
יו"ר השדולה הסביבתית

העתקים:

ראש האופוזיציה – חה"כ יאיר לפיד.
יו"ר הועדה לענייני ביקורת המדינה – חה"כ אלון שוסטר.
היועצת המשפטית לממשלה – עו"ד גלי בהרב-מיארה.
הממונה על הביטחון במערכת הביטחון - תא"ל במילי יובל שמעוני.